

Karakterlerim yer altında

İnci Eviner

13. Sharjah Bienali ödüllerinden birini kazanan İnci Eviner yeni videosu 'Beuys Yeraltında'yı ilk kez Milliyet'e anlattı

Fisun Yalçınkaya, 12 Haziran'a dek Sharjah Bienali'nde gösterilecek 'Beuys Yeraltında'yı Bienal mekânında İnci Eviner'den dinledi. 'Beuys Yeraltında' (aşağıda), iyileşmenin ve var oluşu yeniden kurmanın yollarını arıyor.

20. yüzyıl tarihinin en önemli isimlerinden Joseph Beuys keçe örtülere sarılıp, bir dağ kurdular başa kaldığı 'I Love America and America Loves Me' adlı performansında iyileşme, ilişki kurma ve kendi var oluşunu baştan yazma meselelerine eğilir. Türkiye'nin önde gelen güncel sanatçılarından İnci Eviner de karakterlerini yer altında gösterdiği yeni videosunda, Beuys'u anarak iyileşmenin ve var oluşu yeniden kurmanın yollarını arıyor. 13. Sharjah Bienali'nde ilk kez gösterilen 'Beuys Underground' adlı video aynı zamanda bienalin ödüllerinden birini de kazandı. Bienal mekânında Eviner'den yeni işini dinledik.

■ 'Beuys Underground' adlı işiniz Beuys'tan etkileniyor. Onunla nasıl ilişki kurdunuz?

Sanat tarihinden bazı örnekler videonun kurgusunda yer aldılar. Daha önceki videolarımda olduğu gibi bu videoda da desenden başlayıp performansa ve kompozite yayılan farklı tekniklerin bir araya geldiğini görüyoruz. Türkiye'de olup bitenin bir çeşit yansıması olan bu video, aslında benim olanları anlama çabamdan doğdu. Pek çok olayın geçtiği sahnede izleyici, kendi öznel zamanını kullanabiliyor. İstedığı yerden başlayıp istediği yerden devam edebiliyor. Bu da ona farklı bir izleme deneyimi sunuyor. Figürler ve altında yer alan etiketler imge ve kelime arasında bir gerilim yaratır ve yine anlam üretme ile ilgili bizi sıkıntıya sokar. Bu da bana gerçeği ifade etme konusunda farklı katmanları yani sözel ve imgesel olanı bir araya getirme olanağı verdi. 'Beuys Yeraltında'da içine düştüğümüz çaresizliğe bir çare olarak her şeye yeniden başlamak ve yok edilen hafıza ve kimliği yeniden inşa etmek için pek çok kavram, duygu ve sembolü yaratmak durumunda kalan bir grup insan sürekli çalışıyorlar. Ellerinde sadece bir sanat

Fisun Yalçınkaya Sharjah

tarihi kitabı var, yani bu kitap bir çeşit yeni bir var oluşun başlangıcı olacak. Beuys buraya hümanist ve şaman kimliğinden yararlanmak için davet ediliyor ve Antigone ile devam ediyor.

Var oluş arayışı

■ Yunan mitolojisinin baskıya karşı gelen ve onurunu savunan kahramanı Antigone'nin "Yaptım ve inkâr etmiyorum" sözleri videoda yer buluyor. Bu alıntının yeri nedir?

Antigone kardeşinin mezarına cesedini gömdüğü zaman suçlanıyor ve yaptım diyor. Bir kadının sürekli yaptığı şeyi savunması ve ısrarı söz konusu müthiş bir çırpınıç içinde. Sanat tarihinin ortaya attığı tüm bu bilgiler aslında bir bilgi birikimini kullanarak ve bu bilgi birikimini kullanarak, yeneden kurgulayıp bir varoluşa dönüştürüyor onları. Videodaki kahramanlar Beuys'tan yardım istiyorlar fakat Beuys uzaktan geliyor ve burada hayal gücünün önemi devreye giriyor. Beuys'lar yararsaya dönüşüyor her şeyi sıfırdan yapmaya çalışıyorlar. Tüm bu sembollerini tekrar yaratmaya çalışıyorlar. Bu imgelerin ne işe yaradığına dair de bir tarif etmeye gidiyorlar. Hak hukuk şu anda yok oldu; dolayısıyla yerin altına kaçtık ve var oluşu arıyoruz.

■ Sesten de biraz bahsedebilir misiniz?

Sesi müzisyen ve ses tasarımcısı Özgür Zoral'la yaptık. Videoda bizi yönlendiren unsurlardan biri de bu oldu. Sese çok önem veriyorum. Ses sayesinde tüm akışa hakim olabiliyor izleyici. Her şey anlamını yitirdiği için paradigmatik olarak nasıl kendimize alan yaratacağımızı tartışıyor. Sesler ve figürlerle bu ilişkileri kuruyor. Özel zamanını kendisi yaratıyor izleyici. Karakterler yer altında anlam inşa etmeye çalışıyor. Bu tamamen içinde bulunduğum sıkıntının sonucu olarak çıktı.

